

Společnost pro církevní právo

ZRCADLO CÍRKVE

4/2021/1

Aktuality Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc – Stříbro

1. dubna 2021 | 12. ročník

Bazilika sv. Petra v Římě–Vatikáně: pohled na náměstí sv. Petra.
Basilica of Saint Peter in Rome–Vatican: look at St. Peter's Square.

Velikonoce

Dnes začíná **Velikonoční třídenní – triduum**: večer Zeleného čtvrtka – Velký Pátek vrcholící připomínkou Umučení Páně o třetí hodině odpolední a uctěním Svatého Kříže a nakonec, po Bílé Sobotě prožité v absolutním tichu a soustředěnosti, bouřlivě radostný Svatvečer Vzkříšení Páně a celý Hod Boží velikonoční od rána až do večera. Prožijeme s celou Církví toto vyvrcholení Svaté postní doby na kolenou svých srdcí, s hlubokým ponořením do tajemství utrpení, smrti a slavného Vzkříšení Našeho Pána Ježíše Krista. Každý z nás sám i společně v kruhu svých nejbližších. Liturgických textů, které nám Církev za staletí připravila, máme dost. Přinejmenším postačí Písmo svaté a hluboké, z hloubi duše tryskající modlitby. Ti šťastlivci z nás, kteří budou moci prožít i v letošním nešťastném roce obřady v kostele, v blízkosti svátostného Krista, nechť své modlitby obětují i za všechny ostatní.

*Otto Speckter: „Jdeme do kostela v Alt-Rahlstedt, 1861“. Umělecká galerie, Hamburk.
Převzato z časopisu Revue de Droit Canonique, 69/2, Strasbourg, 2019.*

Videa k Velikonocům na Internetu

K nadcházejícímu Velikonočnímu triduu lze zhlédnout mnohé povzbuzující a kvalitní pořady, které seznamují s podstatou těchto největších křesťanských svátků. Mnohé odkazy jsou uvedeny na internetových stránkách katechetických a pedagogických center českých

a moravských diecézí, například na nových internetových stránkách *Střediska katecheze a výuky náboženství Arcibiskupství pražského* <https://katechete.apha.cz/>.

Doporučujeme pozornosti čtenářů pořad *Velikonoce a Pesach*, natočený na kanále ČT edu na adrese <https://edu.ceskatelevize.cz/video/4323-velikonoce-a-pesach>.

Nezapomínejme na vyučování náboženství ve škole: teď je právě ten čas

V jednom zářijovém odpoledni před dvěma roky, když ještě nebyla současná nákaza, jsem v jednom pražském táhlém kopci na Vinohradech potkal známého mladšího katolického kněze, který opíraje se o berle jen s námahou stoupal. Chůze mu očividně působila bolest. Utrpěl totiž na letním pobytu s mládeží z farnosti komplikovanou zlomeninu nohy. Na můj dotaz, kam jde, odpověděl, že do jedné veřejné základní školy, vzdálené pěšky asi dvacet minut od fary, vyučovat náboženství. Prý je tam jen dvacet žáků, jsou trochu problematictí (tedy, jak jsem pochopil, nejsou příliš pozorní a nejspíš při vyučování zlobí). Ale přesto je vyučuje. Měl jsem ze slov pana faráře úžasnou radost a hned mu poslal svou knihu *Církev a školství. Vybrané dokumenty ke studiu českého konfesního práva*, Ediční středisko Právnické fakulty Univerzity Karlovy, 2012.

Od té doby se pan farář již uzdravil a jezdí, pokud to vládní omezení náboženských aktivit aspoň trochu dovolí, na sportovní výlety s mládeží v létě v zimě, do roztrhání těla.

V těchto týdnech, kdy celá naše země bojuje s nákazou a jsou uzavřeny školy, se zdá možná pro většinu lidí příští školní rok daleko. Pro ředitele škol a učitele ale jistě nikoli. Přesto si myslím, že by bylo dobře, kdyby rodiče, faráři i kazatelé již dnes začali přemýšlet o novém školním roce a tento rok prakticky připravovat. Jde především o *vyučování náboženství ve veřejných základních a středních školách*, tedy školách zřizovaných obcemi, svazky obcí, kraji nebo státem.

Vedení Společnosti pro církevní právo rovněž nezahálí a v diskusích se členy nově založené pracovní skupiny *Sdružení pro podporu výuky náboženství ve školách*, založené v únoru tohoto roku (viz Zrcadlo církve č. 2/2021/1), tyto otázky konzultuje.

Majákem v dnešní době, který nám ukazuje cestu, je pro nás Listina základních práv a svobod z roku 1991, skvělý ústavní dokument chránící náboženskou svobodu jednotlivce i církvi, který ve svém článku 16 odst. 3 výuku náboženství na státních (dnes veřejných) školách výslovně zmiňuje a určuje, že její podmínky stanoví zákon. Dnes je jím školský zákon č. 561/2004 Sb., § 15.

Možností, jak se zapojit do příprav, je mnoho. V čísle 3/2019/2 tohoto periodika jsme uveřejnili článek *Příprava výuky náboženství ve školách pro nový školní rok* čerpající z materiálů připravených katechetickými centry biskupství brněnského a královéhradeckého i ze zkušeností ředitele Základní umělecké školy Stříbro Bc. Františka Kratochvíla. Je k dispozici na adrese <http://spcp.prf.cuni.cz/AKTUALITY-2019.03.2.pdf>. Údaje a náměty k postupu v něm obsažené lze přizpůsobit a použít i dnes, v době nákazy.

Pan farář, který se vydal za svými žáky, i když sám šel o berlich, nám může v dnešní obtížné době sloužit jako příklad. Můžeme vzpomenout i na kněze a kazatele, kteří

v minulosti, za komunistického režimu, obětavě vyučovali náboženství ve škole, i na statečné rodiče, kteří své děti na náboženství přihlašovali, přestože mohli očekávat, že děti budou mít ze strany režimu potíže s přijetím do vyšších typů škol.

A můžeme vše vložit do svých modliteb v době těchto velikonočních svátků: děti, jejich rodiče, a také naše školy a všechny učitele.

Záboj Horák

Nezapomeňte se přihlásit ke své církvi

V Zrcadle církve č. 3/2021/2 jsme informovali, že od 27. března do 9. dubna 2021 se v naší zemi koná Sčítání lidu. Vyzýváme členy a příznivce Společnosti pro církevní právo, aby se v něm přihlásili ke své církvi. Pokud jste katolíky, vyplňte do dotazníku označení *Církev římskokatolická* nebo *Církev řeckokatolická*.

Vzpomínka na Mons. doc. Jaroslava Studeného

V minulém čísle Zrcadla církve jsme jako úvodní článek uveřejnili hluboké kázání O duchu postní doby, jehož autorem je Mons. doc. ThDr. Jaroslav Studený (1923–2008). V tomto čísle přinášíme vzpomínku na tohoto bojovníka s komunismem, znalce církevního umění, autora katechetické literatury, vášnivého organizátora oprav mnoha kostelů, kaplí a dalších sakrálních památek, který ovlivnil generace členů církve.

Kristův kněz Jaroslav Studený se narodil roku 1923 v Kozově na Olomoucku. Po absolvování Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži se rozhodl pro kněžství a nastoupil na Cyrilometodějskou bohosloveckou fakultu v Olomouci. Se studiem teologie pokračoval na Lateránské univerzitě v Římě, kde po čtyřech letech získal titul doktora teologie. Kněžské svěcení přijal v Římě 13. července 1947.

Po svém návratu do vlasti byl ustanoven kaplanem ve farnosti Lipník nad Bečvou a administrátorem excurrento ve farnosti Týn nad Bečvou. V roce 1951 nastoupil na tříletou vojenskou službu u nechvalně známých oddílů Pomocných technických praporů. Následně byl jmenován administrátorem postupně v několika farnostech (Hořejší Kunčice–Bohdanovice, Moravice, Běloutín). Na konci šedesátých let působil jako excurrento administrátor ve farnosti

Špičky a začal vyučovat církevní umění na Římskokatolické Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Praze se sídlem v Litoměřicích, pobožce v Olomouci.

K 1. červenci 1972 byl Jaroslavu Studenému odňat státní souhlas k výkonu kněžské služby. Komunistický režim jej obžaloval z nezákonného šíření náboženské literatury a za trestný čin spekulace byl odsouzen na čtyři a půl roku do vězení. Po třech letech byl Jaroslav Studený z vězení propuštěn, ale státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti neobdržel. Do roku 1983 mohl vykonávat jen dělnické práce. Dne 1. října 1983 byl ustanoven administrátorem v Újezdě u Valašských Klobouk, kde působil až do revoluce.

Po převratu se mohl naplno věnovat nejen kněžské službě, ale i mnoha dalším činnostem. V letech 1990 až 2006 byl ustanoven farářem v Olomouci – Klášterním Hradisku. Zároveň začal vyučovat na obnovené Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Olomouci, kde byl v roce 1993 jmenován docentem. O dva roky později jej Jan Pavel II. jmenoval papežským prelátem.

Jako odborník na církevní umění využil J. Studený své znalosti a dovednosti v praxi a zasadil se o vybudování a renovaci celé řady kostelů, kaplí a křížů v moravských a slezských farnostech. O této náročné práci se můžeme dočíst v jeho knize *Deset let naší bohoslužby* vydané v roce 2001. Pozoruhodná je také publikační činnost J. Studeného, která čítá dvě desítky knih.

V 83 letech odešel J. Studený do zaslouženého důchodu, který prožíval v Cholině u Litovle. Zemřel 5. června 2008. Na pohřební mši, kterou vedl Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký, někdejší student J. Studeného, se s knězem přišlo rozloučit několik stovek věřících. Pohřben je na hřbitově v Cholině.

Jakub Nagy

Předseda České biskupské konference k novele zákona o exekutorech

Doporučujeme pozornosti čtenářů periodika Zrcadlo církve prohlášení předsedy České biskupské konference Mons. Jana Graubnera, arcibiskupa olomouckého, z 15. března 2021, které vydal k právě projednávané novele zákona o exekutorech. Je uveřejněno zde [Prohlášení předsedy ČBK k projednávání novely zákona o exekutorech - Církev.cz \(cirkev.cz\)](#). Vítejte všechny projevy svých představitelů k záležitostem, které se týkají široké veřejnosti.

Pozvání na biblické hodiny

Zveme Vás na biblické hodiny duchovního společenství při Právnické fakultě Univerzity Karlovy, věnované výkladu Evangelia podle Marka. Naposledy byl na internetové stránky 27. března 2021 zavěšen výklad na Mk 6,1–29. Následující výklad na Mk 6,30–56 bude zavěšen 10. dubna 2021. Upozornění na biblické hodiny bylo zařazeno na Facebook Katedry právních dějin Právnické fakulty UK <https://cs-cz.facebook.com/Katedrapravnichdejnin>.

Pozvání na konferenci o církvích

Výzkumné centrum pro studium církevních a náboženských dějin připravuje ve spolupráci s Historickým ústavem Akademie věd České republiky, v.v.i. a Katolickou teologickou fakultou Univerzity Karlovy vědeckou konferenci s názvem *Církev a krize v průběhu staletí*.

Konference se uskuteční ve dnech 8. – 9. listopadu 2021 v Akademickém konferenčním centru v Praze 1, Husova 4a. Téma se týká postavení církví v dobách různých krizí, ve světle současné zdravotní situace. K tematickým okruhům náleží: jak církve na krize bezprostředně reagovaly, zda a jak se pod jejich tlakem proměňovaly, zda a jak krize ovlivňovaly postavení církví ve společnosti, jaká řešení v krizích nabízely církve svým členům apod.

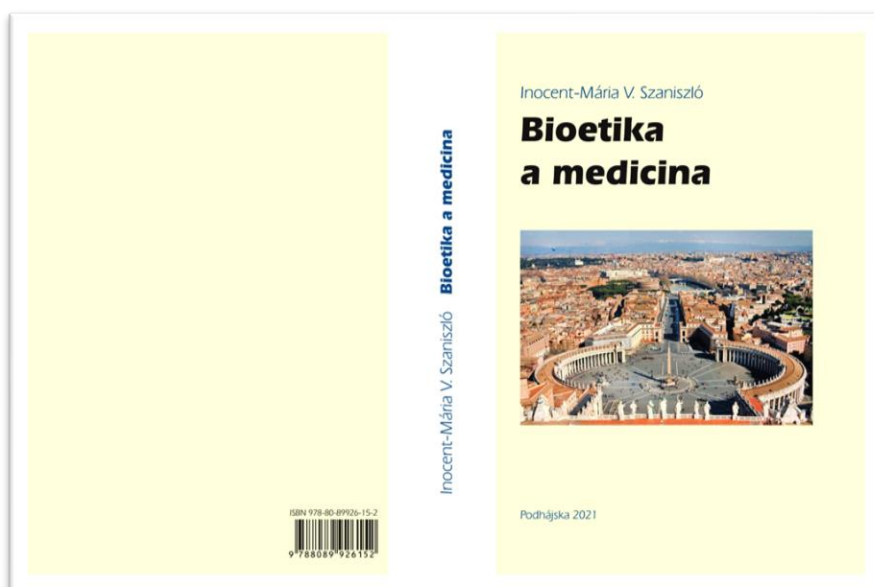
Návrhy referátů lze posílat do 30. dubna 2021 na adresu centrum.cnd@email.cz. V příloze k tomuto vydání Zrcadla církve naleznete pozvánku k aktivní účasti na konferenci.

Z nové literatury

ANTONÍN, Robert (ed.), *Čtvrtý lateránský koncil a české země ve 13. a 14. století*, Nakladatelství Lidové noviny, Praha, 2020, 467 s., ISBN 978-80-7422-585-7.

KOLOUCH, František, *Internace: Věznění a izolace českých biskupů římskokatolické církve v době komunistické totality*, Academia, Praha, 2021, 213 s., ISBN 978-80-200-3156-3.

SZANISZLÓ, Inocent-Mária V., *Bioetika a medicína*, Východoeurópska agentúra pre rozvoj, Podhájska, 2021, 235 s., ISBN 978-80-89926-15-2.

Život katolické církve v datech a faktech, Česká biskupská konference, Praha, 2020, 18 s., https://cbk.blob.core.windows.net/cms/ContentItems/28085_28085/zivot-katolicke-cirkve-web.pdf

Časopisy

Zpravodaj Jednoty českých právníků, Jednota českých právníků, ročník XXXI, Praha, 2021, ISSN 2464-5982,

číslo 1/2021–únor 2021,

z obsahu:

KARFÍKOVÁ, Marie, *Josef Hlávka a jeho Nadace „Nadáni“*, s. 65–69.

Z naší korespondence:

Naši milí Rajmunde a Záboji,

dobro už jednou provždy zvítězilo!

P o ž e h n a n é V e l i k o n o c e !

Vaše sestry dominikánky z Prahy-Lysolají

s. M. Kateřina OP

A k tomu se připojujeme také my.

Jiří Rajmund Tretera OP a Záboj Horák

Periodikum Zrcadlo církve, Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc – Stříbro vydává a rozesílá Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3.

Fotografie na titulní straně: Bazilika sv. Petra v Římě–Vatikáně: pohled na náměstí sv. Petra. Basilica of Saint Peter in Rome–Vatican: look at St. Peter's Square.

Šéfredaktor: P. Jiří Rajmund Tretera OP
Zástupce šéfredaktora: Záboj Horák
Redakční rada: Jan Beránek, Vojtěch Círús, Tomáš Grundza, Jakub Nagy, Marek Novák
Úprava fotografií: Antonín Krč

Starší čísla online: spcp.prf.cuni.cz/aktuality. Zrcadlo církve vychází dvakrát měsíčně.
spcp@prf.cuni.cz

ISSN 2695-0111

Pozvánka k účasti na konferenci

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

VÝZKUMNÉ CENTRUM PRO CÍRKEVNÍ A NÁBOŽENSKÉ DĚJINY
VE SPOLUPRÁCI S KATOLICKOU TEOLOGICKOU FAKULTOU UK
A HISTORICKÝM ÚSTAVEM AV ČR

připravuje vědeckou konferenci

Církev a krize v průběhu staletí

Zasedání se uskuteční 8.–9. listopadu 2021 v Akademickém konferenčním centru (Husova 4a, Praha 1), v případě nepříznivé epidemiologické situace by proběhlo hybridní nebo zcela distanční formou.

Téma konference do jisté míry odráží výročí událostí, které jsme si připomínali v minulých letech (například počátky husitské revoluce, události stavovského povstání a třicetileté války, první světová válka); patří ovšem také do kontextu zcela současné zdravotní situace, která má stále výrazný dopad na naše životy.

Toto vědecké zasedání umožní pohled na církve v různých krizových situacích, jimž byla společnost českých zemí vystavena v průběhu více než tisíciletých dějin. Jedná se tedy o válečné události, o politické a společenské krize, o různé masivní přírodní pohromy, o hospodářské a sociální turbulence, o krize vyvolané šířením nakažlivých chorob a v neposlední řadě o krizi víry související s procesem novodobé sekularizace.

Nabízejí se následující tematické okruhy:

- jak církve na krize bezprostředně reagovaly
- zda a jak se pod jejich tlakem proměňovaly
- zda a jak krize ovlivňovaly postavení církví ve společnosti
- jaká řešení v krizích nabízely církve svým věřícím
- reakce a jednání církevních hodnostářů
- kde církve hledaly pomoc a spojení v krizích
- posilování / rozvolňování mezicírkevních vztahů
- jak se církve (ne)vyrovnávaly s marginalizací svého společenského vlivu

Těšíme se na vaše náměty pro referáty. Přijímáme je na adrese centrum.cnd@email.cz do 30. dubna 2021. Počítejte prosím s délkou vystoupení do 20 minut.

Organizační výbor konference si vyhrazuje právo výběru nabídnutých příspěvků na základě jejich souznění s tématem a vzájemných vazeb.

Příspěvky z konference budou vhodnou formou publikovány.

Eva Doležalová – Petr Kubín – Jiří Mikulec – Jaroslav Šebek

